Jurnalul de Studii Juridice

JOURNAL OF LEGAL STUDIES

ISSN: 1841 – 6195 (print), ISSN: 2067 – 8509 (electronic)

Coverd in: CEEOL, Index Copernicus, Ideas, RePeC, EconPapers, Socionet

---

CRIME OF BRIBERY

[INFRACTIUNEA DE LUAREA DE MITA]

Olivian MASTACAN

Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, 1, 2011, pp: 357-378

The online version of this article can be found at:

http://jls.upa.ro/

Published by:

Lumen Publishing House

On behalf of:

Legal Research Center of Petre Andrei University from Iasi

CRIME OF BRIBERY

INFRACȚIUNEA DE LUAREA DE MITĂ

Olivian Mastacan[1]

Abstract

Crime of bribery is part of the so-called crimes of corruption, along with crimes of bribery, receiving undue advantage and influence peddling. In this study we analyze the crime of bribery as it is regulated by the criminal law in force and we will make some observations on the regulation of the new penal code.

Keywords

crime of bribery, corruption, criminal law.

[1] Lector universitar doctor – Universitatea Valahia din Târgoviște, Facultatea de Drept și Științe Social-Politice

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

Potrivit art. 254 C. pen., fapta funcţionarului care, direct sau indirect, pretinde ori primeşte bani sau alte foloase care nu i se cuvin, ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase sau nu o respinge, în scopul de a îndeplini, a nu îndeplini ori a întârzia îndeplinirea unui act privitor la îndatoririle sale de serviciu sau în scopul de a face un act contrar acestor îndatoriri, se pedepseşte cu închisoare de la 3 la 12 ani şi interzicerea unor drepturi.

Fapta prevăzută în alin. (1), dacă a fost săvârşită de un funcţionar cu atribuţii de control, se pedepseşte cu închisoare de la 3 la 15 ani şi interzicerea unor drepturi".

Potrivit alin. (3), „banii, valorile sau orice alte bunuri care au făcut obiectul luării de mită se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani".

În ceea ce priveşte *obiectul juridic special,* acesta este reprezentat de relaţiile sociale referitoare la buna desfăşurare a activităţii de serviciu a unităţilor publice ori a altor persoane juridice, relaţii ce implică îndeplinirea cu cinste şi corectitudine, de către funcţionarii publici, funcţionarii şi persoanele care exercită un serviciu de interes public, a îndatoririlor profesionale[2].

S. Kahane consideră că obiectul special al luării de mită constă în „mănunchiul de relaţii sociale a căror normală formare, desfăşurare şi dezvoltare nu ar fi posibilă fără a asigura – în organizaţiile de stat şi obşteşti – exercitarea cu probitate, de către funcţionari (sau de către alţi salariaţi), a atribuţiilor de serviciu încredinţate lor şi fără a combate faptele de venalitate prin care se aduce atingere bunului mers al organizaţiilor de stat şi obşteşti şi se lezează implicit interesele legale ale persoanelor particulare"[3].

Infracţiunea de luare de mită nu are obiect material. Banii, valorile sau alte foloase reprezintă lucruri dobândite prin săvârşirea infracţiunii. Unii autori consideră că există obiect material la luarea de mită doar în ipoteza primirii de bani sau alte foloase, dar şi în această situaţie, numai dacă actul pentru a cărui îndeplinire făptuitorul a primit mita priveşte un lucru[4].

În cazul infracţiunii de luare de mită, *subiectul activ* este circumstanţiat, el neputând fi decât un funcţionar public sau funcţionar.

---

[2] *Al. Boroi, Gh. Nistoreanu* Drept penal. Partea generală, ed. a 4-a, Ed. All Beck, Bucureşti, 2004, p. 348.

[3] *S. Kahane*, în *V. Dongoroz şi colab.*, Explicaţii teoretice ale Codului penal român, vol. IV, Ed. Academiei Române, Bucureşti, 1972, p. 130,

[4] *V. Dongoroz şi colab.*, op. cit., vol. IV, p. 130.

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

În ceea ce priveşte sfera subiecţilor activi ai infracţiunii de luare de mită, sunt operante şi prevederile art. 1 din Legea nr. 78/2000 privind prevenirea, descoperirea şi sancţionarea infracţiunilor de corupţie[5]. Legea enumeră următoarele persoane susceptibile să răspundă pentru fapte de corupţie:

a) care exercită o funcţie publică, indiferent de modul în care au fost învestite, în cadrul autorităţilor publice sau instituţiilor publice;

b) care îndeplinesc, permanent sau temporar, potrivit legii, o funcţie sau o însărcinare, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influenţa, în cadrul serviciilor publice, regiilor autonome, societăţilor comerciale, companiilor naţionale, societăţilor naţionale, unităţilor cooperatiste sau al altor agenţi economici;

c) care exercită atribuţii de control, potrivit legii;

d) care acordă asistenţă specializată unităţilor prevăzute la lit. a) şi b), în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influenţa;

e) care, indiferent de calitatea lor, realizează, controlează sau acordă asistenţă specializată, în măsura în care participă la luarea deciziilor sau le pot influenţa, cu privire la: operaţiuni care antrenează circulaţia de capital, operaţiuni de bancă, de schimb valutar sau de credit, operaţiuni de plasament, în burse, în asigurări, în plasament mutual ori privitor la conturile bancare şi cele asimilate acestora, tranzacţii comerciale interne şi internaţionale;

f) care deţin o funcţie de conducere într-un partid sau într-o formaţiune politică, într-un sindicat, într-o organizaţie patronală ori într-o asociaţie fără scop lucrativ sau fundaţie;

g) alte persoane fizice decât cele prevăzute la lit. a)-f), în condiţiile prevăzute de lege.

Articolul 2 din Legea nr. 78/2000 arată că persoanele prevăzute la art. 1 sunt obligate să îndeplinească îndatoririle ce le revin din exercitarea funcţiilor, atribuţiilor sau însărcinărilor încredinţate, cu respectarea strictă a legilor şi a normelor de conduită profesională, şi să asigure ocrotirea şi realizarea drepturilor şi intereselor legitime ale cetăţenilor, fără să se folosească de funcţiile, atribuţiile ori însărcinările primite, pentru dobândirea pentru ele sau pentru alte persoane de bani, bunuri sau alte foloase necuvenite.

De asemenea, potrivit art. 8^1 din acelaşi act normativ, dispoziţiile art. 254-257 C. pen. şi ale art. 6^1 şi art. 8^2 din Legea nr. 78/2000 se aplică în mod corespunzător şi următoarelor persoane:

[5] M. Of. nr. 219 din 18 mai 2000.

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

- funcţionarilor sau persoanelor care îşi desfăşoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuţii similare în cadrul unei organizaţii publice internaţionale la care România este parte;
- membrilor adunărilor parlamentare ale organizaţiilor internaţionale la care România este parte;
- funcţionarilor sau persoanelor care îşi desfăşoară activitatea pe baza unui contract de muncă ori altor persoane care exercită atribuţii similare în cadrul Comunităţilor Europene;
- persoanelor care exercită funcţii judiciare în cadrul instanţelor internaţionale a căror competenţă este acceptată de România, precum şi funcţionarilor de la grefele acestor instanţe;
- funcţionarilor unui stat străin;
- membrilor adunărilor parlamentare sau administrative ale unui stat străin.

Această din urmă dispoziţie a fost preluată şi de noul Cod penal în art. 294 (*Fapte săvârşite de către funcţionari străini sau în legătură cu aceştia*). Aceste prevederi le completează pe cele din art. 254, extinzând sfera subiecţilor activi în cazul infracţiunii de luare de mită şi la categoriile de persoane menţionate.

În ceea ce priveşte participaţia penală, aceasta este posibilă sub toate formele – coautorat, instigare, complicitate –, cu precizarea că, în cazul coautoratului, toţi participanţii trebuie să aibă calitatea cerută de lege.

În cazul acestei infracţiuni de corupţie, *subiectul pasiv special* este autoritatea publică, instituţia publică, persoana juridică de interes public sau persoana juridică privată în serviciul căreia făptuitorul realizează îndatoririle de serviciu.

Statul este subiect pasiv doar în situaţia în care fapta este comisă de o persoană care exercită un serviciu de interes public. În cazul în care subiectul activ este un funcţionar străin, subiect pasiv va fi autoritatea publică a statului străin ori organizaţia internaţională din care face parte funcţionarul făptuitor.

În ceea ce priveşte persoana căreia i se pretinde sau care oferă ori face promisiunea unor astfel de foloase, aceasta nu este subiect pasiv al infracţiunii de luare de mită, ci este subiect activ al unei alte infracţiuni, respectiv darea de mită, reglementată de art. 255 C. pen.

Elementul material al laturii obiective se poate realiza atât prin acţiune, cât şi prin inacţiune.

Acţiunea constă în pretinderea, primirea de bani sau alte foloase sau acceptarea acestora, iar inacţiunea în nerespingerea, de către

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

funcţionarul public (sau funcţionar), a unei promisiuni având ca obiect bani sau alte foloase.

„A pretinde" înseamnă formularea unei cereri sau a unei pretenţii, având ca obiect bani sau alte foloase, din partea făptuitorului. Nu are importanţă dacă pretenţia formulată a fost satisfăcută sau nu.

În literatura de specialitate[6] s-a susţinut că, pentru a exista pretindere, este necesar ca cel căruia i s-a solicitat să fi înţeles conţinutul cererii.

„A primi" presupune luarea în posesie, preluarea unui obiect care i se înmânează, i se dăruieşte sau încasarea unei sume de bani. „Primirea" se poate realiza fie direct, între mituitor şi mituit, fie indirect, prin intermediari sau prin alte mijloace (de exemplu, prin depunerea unei sume de bani în contul făptuitorului).

Acţiunea de primire trebuie să fie voluntară şi spontană[7]. Spontaneitatea presupune inexistenţa unui interval de timp între acceptarea promisiunii şi primire. În caz contrar, acceptarea capătă ea însăşi relevanţă juridică.

„Acceptarea promisiunii" presupune acordul explicit al făptuitorului la oferta de mituire.

„Nerespingerea promisiunii" echivalează practic cu o acceptare tacită a promisiunii de mituire.

Primirea, pretinderea sau acceptarea promisiunii se poate face „pentru sine", adică în profitul propriu al infractorului, sau „pentru altul", adică în profitul altei persoane.

Pentru existenţa infracţiunii de luare de mită, se cer a fi îndeplinite anumite condiţii esenţiale:

- pretinderea, primirea, acceptarea sau nerespingerea promisiunii trebuie să aibă ca obiect bani sau alte foloase. Prin expresia „alte foloase" se înţelege un folos patrimonial (comisioane, lucrări gratuite, împrumuturi, amânarea plăţii unei datorii, promovarea etc.) sau un avantaj nepatrimonial de orice natură (de exemplu, va săvârşi infracţiunea de luare de mită directorul unei societăţi comerciale, care condiţionează angajarea unei persoane de sex feminin de întreţinerea de către aceasta din urmă a unor relaţii

[6] *E. Schmidt*, Situaţii de fapt ale mitei în jurisprudenţa supremă de la 1879-1959, München, 1960.

[7] *R. Glodeanu*, Luarea şi darea de mită, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2009, p. 56.

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

sexuale de orice natură cu făptuitorul)[8]. Obţinerea unei distincţii, chiar şi onorifică, constituie un avantaj de natură patrimonială;

- banii sau alte foloase să nu fie datorate în mod legal funcţionarului sau unităţii unde acesta îşi îndeplineşte sarcinile de serviciu;
- acţiunea de pretindere, acceptare ori primire sau inacţiunea de nerespingere a promisiunii să aibă loc înainte sau să fie concomitentă neîndeplinirii ori întârzierii efectuării unui act ce intră în sfera atribuţiilor de serviciu ale funcţionarului mituit.

Infracţiunea există şi în situaţia în care acceptarea are loc înainte de efectuarea actului ce intră în sfera de atribuţii a funcţionarului, iar primirea efectivă are loc după efectuarea unui asemenea act.

Restituirea de către funcţionar a folosului primit sau refuzul acestuia de a mai primi banii sau alte foloase pretinse, acceptate sau nerespinse nu are relevanţă din punct de vedere juridic, neînlăturând aplicarea dispoziţiilor art. 254 C. pen. Aceste aspecte pot fi avute în vedere în cadrul procesului de individualizare a pedepsei;

- actul vizat de acţiunea de mituire să facă parte din sfera atribuţiilor de serviciu ale funcţionarului. În cazul în care făptuitorul nu avea ca îndatorire de serviciu îndeplinirea respectivului act, dar lasă să se creadă acest lucru, atunci fapta nu va fi luare de mită, ci va fi calificată ca înşelăciune.

Urmarea imediată constă în crearea unei stări de pericol pentru relaţiile sociale referitoare la desfăşurarea normală a activităţii autorităţilor, instituţiilor publice, a altor unităţi prevăzute în art. 145 C. pen. sau a oricărei persoane juridice.

Dacă mita a fost pretinsă în scopul îndeplinirii unui act licit privitor la îndatoririle de serviciu, urmarea imediată constă şi în vătămarea patrimoniului persoanei constrânse a da mită[9].

În ceea ce priveşte *legătura de cauzalitate* între elementul material şi urmarea imediată, aceasta nu trebuie dovedită, luarea de mită fiind o infracţiune de pericol.

Infracţiunea de luare de mită se săvârşeşte cu intenţie directă calificată prin scop. Infracţiunea va exista indiferent dacă scopul special prevăzut de lege, şi anume îndeplinirea, neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a unui act, s-a realizat sau nu.

Mobilul infracţiunii este reprezentat, de cele mai multe ori, de dorinţa funcţionarului de a obţine câştiguri fără muncă.

---

[8] Al. Boroi, Gh. Nistoreanu, op. cit., p. 352.

[9] *V. Dongoroz şi colab.*, op. cit., vol. IV, p. 134.

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

În privinţa *formelor* infracţiunii, în cazul luării de mită, actele preparatorii şi tentativa nu sunt incriminate, având în vedere faptul că este o infracţiune cu consumare anticipată.

Fiind în acelaşi timp şi o infracţiune instantanee, luarea de mită se consumă în momentul pretinderii ori primirii banilor sau altor foloase ori acceptării promisiunii sau nerespingerii acesteia.

Infracţiunea poate avea şi caracter continuat, când banii sau alte foloase sunt remise în rate succesive. În această situaţie, distingem şi un moment al epuizării, care coincide cu ultimul act de executare.

Modalităţi. Modalităţile normative sunt cele reglementate de art. 254 C. pen. Dintre acestea, se distinge o variantă agravantă, când fapta este săvârşită de un funcţionar cu atribuţii de control.

Legea nr. 78/2000, prin art. 7 alin. (1), extinde această modalitate agravantă şi la cazurile în care fapta a fost săvârşită de o persoană care, potrivit legii, are atribuţii de constatare sau de sancţionare a contravenţiilor ori de constatare, urmărire sau judecare a infracţiunilor.

De asemenea, potrivit art. 9, dacă infracţiunea de luare de mită este săvârşită în interesul unei organizaţii, asociaţii sau grupări criminale ori al unuia dintre membrii acesteia sau pentru a influenţa negocierea tranzacţiilor comerciale internaţionale ori schimburile sau investiţiile internaţionale, maximul pedepsei se majorează cu 5 ani.

În cazul în care infracţiunea de luare de mită este săvârşită de un funcţionar, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 12 ani şi interzicerea unor drepturi, iar în cazul în care subiectul activ este un funcţionar cu atribuţii de control, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 15 ani şi interzicerea unor drepturi.

Potrivit art. 254 alin. (3) C. pen., banii, valorile sau orice alte bunuri care au făcut obiectul luării de mită se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani.

În noul Cod penal, infracţiunea de luare de mită este reglementată în art. 289 şi are următorul conţinut: „Fapta funcţionarului public care, direct sau indirect, pentru sine sau pentru altul, pretinde ori primeşte bani sau alte foloase care nu i se cuvin ori acceptă promisiunea unor astfel de foloase, în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea ori întârzierea îndeplinirii unui act ce intră în îndatoririle sale de serviciu sau în legătură cu îndeplinirea unui act contrar acestor îndatoriri, se pedepseşte cu închisoare de la 2 la 7 ani şi interzicerea exercitării dreptului de a ocupa o funcţie publică sau de a exercita profesia sau activitatea în executarea căreia a săvârşit fapta.

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

Fapta prevăzută în alin. (1), săvârşită de una dintre persoanele arătate în art. 175 alin. (2), constituie infracţiune numai când este comisă în legătură cu neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în legătură cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri"[10].

În alin. (3) se prevede faptul că „banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent".

Potrivit noii reglementări, sub raport temporal se schimbă esenţial modalitatea de comitere a infracţiunii, întrucât primirea banilor sau a altor foloase necuvenite este incriminată dacă este realizată în legătură cu îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea, întârzierea sau efectuarea unui act contrar îndatoririlor de serviciu, ceea ce înseamnă că suntem în prezenţa infracţiunii de luare de mită indiferent de momentul în care se primesc banii sau alte foloase care nu se cuvin (înainte sau după îndeplinirea, neîndeplinirea, urgentarea, întârzierea sau efectuarea actului contrar îndatoririlor de serviciu).

Asistăm practic la o comasare a infracţiunilor de luare de mită şi de primire de foloase necuvenite care, în Noul Cod penal, nu mai este incriminată.

De asemenea, în noua reglementare se prevede expres pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a ocupa o funcţie publică sau de a exercita profesia ori activitatea în executarea căreia s-a comis infracţiunea.

Totodată, subiecţi activi al infracţiunii de luare de mită pot fi şi persoanele care, pe baza unui acord de arbitraj, sunt chemate să pronunţe o hotărâre cu privire la un litigiu ce le este dat spre soluţionare de către părţile la acest acord, indiferent dacă procedura arbitrală se desfăşoară în baza legii române ori în baza unei alte legi (art. 293).

Când pretinderea ori primirea de bani sau alte foloase ori acceptarea promisiunii unor astfel de foloase sunt comise de către o persoană care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost învestită de autorităţile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public, fapta constituie infracţiunea de luare de mită numai când acestea

[10] Potrivit art. 175 alin. 2 Noul Cod penal, este considerată funcţionar public, în sensul legii penale, şi persoana care exercită un serviciu de interes public pentru care a fost învestită de autorităţile publice sau care este supusă controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

sunt realizate în legătură cu neîndeplinirea, întârzierea îndeplinirii unui act privitor la îndatoririle sale legale sau în legătură cu efectuarea unui act contrar acestor îndatoriri.

Se observă faptul că, în această modalitate normativă, sunt asimilate categoriei funcţionarilor şi persoanele fizice care exercită o profesie de interes public, pentru care este necesară o abilitare specială a autorităţilor publice şi care este supusă controlului acestora (de exemplu, notar public, executor judecătoresc care, deşi nu sunt propriu-zis funcţionari publici, ele exercită atribute de autoritate publică, ce le-au fost delegate printr-un act al autorităţii statale competente şi sunt supuse controlului acesteia, ceea ce justifică asimilarea lor cu funcţionarii).

REFERENCES

Dobrinoiu, V., Conea, N., (2002) *Drept penal. Partea specială*, vol. II, Ed. Lumina Lex, Bucureşti,

Boroi, Al., Nistoreanu, Gh., (2004) *Drept penal. Partea generală*, ed. a 4-a, Ed. All Beck, Bucureşti,

Kahane, S. (1972) in Dongoroz, V., et all. (1972) *Explicaţii teoretice ale Codului penal român*, vol. IV, Ed. Academiei Române, Bucureşti,

Schmidt, E., (1960) *Situaţii de fapt ale mitei în jurisprudenţa supremă de la 1879-1959*, München,

Glodeanu, R., (2009) *Luarea şi darea de mită*, Ed. Hamangiu, Bucureşti, p. 56,

Codul penal,

Noul cod penal

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

COMBATION CONCERNING THE TAX EVASION IN ROMANIA

COMBATEREA EVAZIUNII FISCALE ÎN ROMÂNIA

Nadia Cerasela ANIȚEI [1]
Eusebiu-Neculai ANIȚEI[2]

Abstract

As a fundamental duty, Art. 53 paragraph 1 of the Romanian Constitution stipulates that citizens have an obligation to contribute through taxes, public expenditure.

Public expenditures for interest or national community as a whole insofar as they relate to general government financial burdens or administrative-territorial autonomous communities, where it refers to expenses are in the care of local government. Contributing citizens in public spending is done by paying taxes. In accordance with art. 138 of the Romanian Constitution, taxes can only be established by law. Constitutional provision, that requirement is established only by law establish (and not by decisions of the executive authority) of taxes and other revenues that support state budget and state social insurance budget, constitute an implicit guarantee of the right property, the property of all citizens. More specifically, it should be noted that issues taxable and tax are both individuals and legal entities.

The guarantee is also present in case of legal persons, since they pay taxes, they are actually incurred by individuals, the benefit of that legal person which operates. Concerning local taxes, they are set by local councils or county, and within the law as an expression of the principle of local autonomy enshrined in art.119 of the Constitution.

The concept of the national budget is the synthetic of four different legal institutions, namely: the state budget, state social insurance budget, local budgets and special funds budgets. State revenues consist of all monetary resources established by law, contributing to the formation of its money funds. Due to this reason state revenues make up a whole, known as the system of budget revenues.

Tax is compulsory payment made by individuals and legal entities to state on the central or local, definitively and without direct consideration in accordance with the

[1] Nadia Cerasela ANIȚEI – Conf. Univ. Dr,. FACULTATEA DE DREPT, UNIV. „P. Andrei" din Iaşi
[2] Eusebiu-Neculai ANIȚEI – Drd., FACULTATEA DE DREPT, UNIV. DE STAT, A REPUBLICII MOLDOVA, CHISINĂU

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

law. Since the objective of science policy and practice in any country is tax financial, scientific name of tax law and thus its rules, can not be based only on defining the legal nature of the tax itself. In this regard, it is undeniable that tax, as a unilateral act of state is the direct consequence of the exercise of state sovereignty.

Tax is a mandatory staff report, public, arising from a person belonging to a particular state, which is the legal relationship of nationality. Tax is legal and moral support taxpayer participation in general and special benefits deriving from the society, economy and state activity. Tax is legal obligation incurred without the consent of the taxpayer.

Nevertheless, the legal relationship of the tax life does not end the act of entry into force of tax law (which in reality is only set), but is supplemented by the establishment of contributory capacity of people who owe it and through proper charging.

All these details prior to the concept of tax are necessary for a deeper understanding of the concept precisely because tax evasion (if any fee, contribution or other amounts owed to the state) is its main objective. In these circumstances we can define tax avoidance as licit or illicit whole process by which those interested can escape in all or part of their material obligations under the tax laws.[3]

Besides the spirit of fraud increase interest simply play whatever tax rate put in question, there are other interests that can push honest taxpayer until then at a certain dissimulation. Tax evasion is the logical result of flaws and inconsistencies and bad legislation , faulty application methods and of the lack of expertise and excessive taxation which the legislature is just as guilty as those whom thereby causing the evasion . Close correlation is evident between these two facts, excessive share of tax.

When burdens press too hard on a taxable material it tends to escape. It is an economic reflection that removing the capital tax would impose too much, an excessive tax rout tax matters. Fiscal fines will not make the taxpayer to declare their income , but he will be surrounded by more detailed precautions to escape his obligations to the state.

There is a psychology of the taxpayer to pay only what he can pay. This mentality exists at the most honest man,who would never think to touch his neighbour's property, will escape from the tax authorities of their duties without hesitation. Human nature has always tended to put the public interest behind the private interest. It is more inclined to consider tax as a loss than a legitimate contribution to public expenditure and to see with his eyes always one who wants to reduce property. To defraud the IRS is

---

[3] *Dan Drosu Saguna*, Tax evasion (explained), Oscar Print Publishing House, Bucharest 1995, pp. 20-23; *Nadia Cerasela Dariescu.* Caracterul discriminatoriu al cauzelor de nepedepsire prevăzute de art. 10 al Legii nr. 241/2005, Simpozion național "Criminalitatea financiar-bancară", Universitatea din Craiova, Facultatea de Drept și Științe Administrative "Nicolae Titulescu", Craiova, Editura Universitaria, 2006, pp.43-48.

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

considered as a test of skill rather than dishonor, to pay the IRS claim is an evidence of naivety and not of integrity.

After 1990, tax evasion was regulated by Law no. 87/1994, subsequently repealed by Law no. 241/2005 on preventing and combating tax evasion, but also by other acts which refer to tax evasion, such as: Accounting Law no. 82/1992 as amended, Act no. 64/1999 on fiscal control, Ord. 26/1993 and Ord. 70/1994 on the consolidated tax evasion.

To current legislation, Law no. 87/1994 raised several issues regarding the existence of inaccurate expressions or provide ways to commit crimes, difficult to distinguish from the offenses covered by the same legislative act.

These inadequacies of the Law 87/1994 have been added to unitary law courts, so that legislative change was imperative.

Law no. 241/2005 from the first article brings four new items:

- *establishes measures to prevent tax evasion*
- *new crimes are called offenses established in connection with the crime of tax evasion*
- *more actions are incriminated as more dangerous crimes*
- *more terms used by law have a greater accuracy.*

Law no. 241/2005 states the actions which are punishable as criminal acts, among them being: not restoring the destroyed documents, refusing submission of documents, to prevent checks, withholding, illegal reimbursements, etc..[4]

Jurisdiction within the prosecution in cases covering acts of tax evasion is determined by the amount stolen as a result of acts committed and quality of the perpetrator.

Subject to the criminal law by the Law no. 241/2005 is forming social relationships that provide full determination and in accordance with legal, tax and other contributions by taxpayers due to the state natural or legal persons, Romanian or foreign, and ensure the timely fulfillment of all obligations set of tax legislature.

Active subject of these crimes is the taxpayer - individual or legal and liability issue is the state, represented by the Ministry of Finance or representative body control.

In terms of the objective side, offenses under Law no. 241/2005 are in the majority committee, but are punished, and some omissions were intentional, direct or indirect, in various forms of participation.

If the Romanian legislature has chosen to apply the fiscal taxation authoritarian model, which relies on criminal repression, at European level in relation

[4] *Nadia Cerasela Dariescu.* Comparații între noua reglementare și vechea reglementare a evaziunii fiscale, Simpozion național "Criminalitatea financiar-bancară", Universitatea din Craiova, Facultatea de Drept și Științe Administrative "Nicolae Titulescu", Craiova, Editura Universitaria, 2006, pp.49-53.

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

to technical criminal litigation, and implicit in tax evasion, was adopted the liberal model, characterized by mistrust criminal repression and support of alternative ways of conflict settlement and transferring criminal behavior ,in the sphere of administrative offenses.[5]

1. Notiuni generale

Ca îndatorire fundamentală, art. 53 alin.1 din Constituţia României prevede că „cetăţenii au obligaţia de a contribui prin impozite şi taxe, la cheltuielile publice.

Cheltuielile publice prezintă interes fie pentru comunitatea naţională, în ansamblul ei în măsura în care privesc sarcinile financiare generale ale statului, fie pentru comunităţile autonome administrativ-teritoriale, dacă se referă la cheltuielile ce se află în grija administraţiei publice locale.Contribuţia cetăţenilor la cheltuielile publice se realizează prin plata de impozite şi taxe. În conformitate cu art. 138 din Constituţia României, impozitele şi taxele pot fi stabilite numai prin lege. Dispoziţia constituţională, potrivit căreia se instituie obligativitatea stabilirii numai prin lege (iar nu şi prin hotărâri ale autorităţilor executive) a impozitelor, taxelor şi a altor venituri care susţin bugetul de stat cât şi bugetul asigurărilor sociale de stat, constituie o implicită garantare a dreptului de proprietate, a averii tuturor cetăţenilor. Mai precis, trebuie subliniat că subiectele plătitoare de impozite şi taxe sunt atât persoane fizice, cât şi persoane juridice.

Această garanţie este prezentă şi în cazul persoanelor juridice, deoarece impozitele pe care acestea le plătesc, sunt suportate în realitate de persoanele fizice, în beneficiul cărora persoana juridică respectivă îşi desfăşoară activitatea. Cât priveşte impozitele şi taxele locale, acestea sunt stabilite de consiliile locale sau judeţene, în limitele şi în condiţiile legii, ca expresie a principiului autonomiei locale, consacrat prin art.119 din Constituţie.

Conceptul de buget naţional reprezintă în mod sintetic patru instituţii juridice diferite, anume: bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat, bugetele locale şi bugetele fondurilor speciale. Veniturile statului sunt formate din totalitatea resurselor băneşti instituite prin lege, care contribuie la constituirea fondurilor băneşti ale acestuia. Datorită acestui motiv, veniturile statului alcătuiesc un tot unitar, cunoscut sub denumirea de sistemul veniturilor bugetare.

[5] *J. Pradel*, Droit penal compare Ed Dalloz, Paris, 1995, p.132.

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

Impozitul este plata obligatorie efectuată de către persoanele fizice şi juridice către stat, pe plan central ori local, cu titlu definitiv şi fără contraprestaţii directe în conformitate cu prevederile legii. Deoarece obiectivul ştiinţei politicii şi practicii financiare din oricare ţară este impozitul, o denumire ştiinţifică a dreptului fiscal şi deci, a normelor sale, nu se poate sprijini decât pe definirea naturii juridice a impozitului însuşi. Sub acest aspect, este de netăgăduit faptul că impozitul, ca act unilateral al statului, este consecinţa directă a exerciţiului suveranităţii de stat.

Impozitul este un raport obligatoriu personal, de drept public, derivând din apartenenţa unei persoane la un stat anume, cu care se află în raporturi juridice de cetăţenie. Impozitul are ca suport juridic şi moral participarea contribuabilului la avantajele generale şi particulare, derivând din societate, economia naţională şi activitatea statului. Impozitul este obligaţia juridică care ia naştere fără consimţământul contribuabilului.

Toate aceste precizări prealabile cu privire la noţiunea de impozit sunt necesare pentru o înţelegere mai aprofundată a noţiunii de evaziune fiscală tocmai pentru că impozitul (după caz taxă, contribuţie sau alte sume datorate bugetului de stat) constituie obiectul principal al acesteia. În aceste condiţii putem defini evaziunea fiscală ca fiind totalitatea procedeelor licite sau ilicite cu ajutorul cărora cei interesaţi sustrag în total sau în parte materia lor impozabilă obligaţiilor stabilite prin legile fiscale.

În afară de spiritul de fraudă care creşte din simplul joc al interesului, oricare ar fi cota impozitului pus în cauză, există şi alte mobile care pot să împingă contribuabilul până atunci onest, la o anumită disimulare. Evaziunea fiscală este rezultanta logică a defectelor şi a inadvertenţelor unei legislaţii imperfecte şi rău asimilate, a metodelor defectuoase de aplicare, precum şi a neprevederii şi nepriceperii legiuitorului a cărui fiscalitate excesivă este tot atât de vinovată ca şi acei pe care îi provoacă prin aceasta la evaziune. Este evidentă corelaţia strânsă dintre aceste două fapte-o cotă excesivă a impozitului.

Când sarcinile fiscale apasă prea greu asupra unei materii impozabile aceasta tinde să evadeze. Este un reflex economic care face să dispară capitalurile pe care fiscul, vrea să le impună prea mult, „un impozit excesiv pune pe fugă materia impozabilă". Amenzile fiscale nu-l vor determina pe contribuabil să declare veniturile ce le are, ci el se va înconjura de precauţii mai minuţioase pentru a se sustrage de la obligaţiile faţă de stat.

Există o psihologie a contribuabilului de a nu plăti, decât ceea ce nu poate să nu plătească. Această mentalitate există la omul cel mai cinstit: unii cărora nici nu le-ar veni vreodată ideea cea mai nedelicată asupra

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

proprietății aproapelui, se vor sustrage de la îndatoririle lor față de fisc fără nici o ezitare. Natura omenească are întotdeauna tendința să pună interesul general în urma interesului particular. Ea este înclinată să considere impozitul mai mult ca un prejudiciu decât ca o legitimă contribuție la cheltuielile publice şi să vadă întotdeauna cu ochii săi pe acela care vrea să-I micşoreze patrimoniul. A înşela fiscul se consideră ca o probă de abilitate nu de necinste; a plăti ceea ce fiscul pretinde este o dovadă de naivitate nu de integritate.

Evaziunea fiscală este sustragerea prin orice mijloace de la impunerea sau plata impozitelor, taxelor, contribuțiilor şi a altor sume datorate bugetului de stat, bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat şi bugetelor fondurilor speciale de către persoanele juridice române şi străine.

În funcție de modul cum poate fi săvârşită, evaziunea fiscală cunoaşte două forme de manifestare: evaziunea care poate fi realizată la adăpostul legii (evaziunea legală) şi evaziunea care se realizează cu încălcarea legii, fiind deci, ilicită sau frauduloasă.

Evaziunea fiscală realizată la adăpostul legii permite sustagerea unei părți din materia impozabilă fără ca acest lucru să fie considerat contravenție sau infracțiune. Evaziunea legală este posibilă deoarece legislația din diferite țări permite scoaterea de sub incidența impozitelor a unor venituri, părți de venituri, componente ale averii ori a anumitor acte şi fapte care, în condițiile respectării riguroase a cerințelor principiilor generalității şi echității impunerii, nu ar trebui să scape de la impozitare.

Evaziunea fiscală frauduloasă se întâlneşte pe o scară mult mai largă decât evaziunea licită şi se înfăptuieşte cu încălcarea prevederilor legale, bazându-se, deci, pe fraudă şi pe rea credință. Drept urmare, acest fenomen antisocial trebuie combătut puternic, fiindcă sustrage de la bugetul statului un volum important de resurse financiare care ar putea fi folosit pentru acoperirea unor cheltuieli de ordin social sau economic.

Spre deosebire e evaziunea fiscala legală, care constă într-o menținere prudentă a sustragerii în limitele legale, frauda fiscală se săvârşeşte prin încălcarea flagrantă a legii, profitându-se de modul specific în care se face impunerea.

Prin evaziune fiscală ilicită se înțelege acțiunea contribuabilului ce încalcă legea cu scopul de a se sustrage de la plata impozitelor, taxelor şi contribuțiilor cuvenite statului.

Evaziunea fiscală este frauduloasă când contribuabilul, obligat să furnizeze date în sprijinul declarației în baza căreia urmează a I se stabili cota impozitului, recurge la disimularea obiectului impozabil, la

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

subevaluarea cuantumului materiei impozabile sau folosirea altor căi de sustragere de la plata impozitului. Deci, evaziunea fiscală frauduloasă sau frauda fiscală constă în disimularea obiectului impozabil, în subevaluarea cuantumului materiei impozabile sau folosirea altor căi de sustragere de la plata impozitului datorat.

Pentru a putea înţelege cu adevărat fenomenul evaziunii fiscale şi pentru a putea elabora şi aplica măsuri eficiente de combatere a acestuia trebuie, în primul rând, să înţelegem cauzele acestui fenomen.

Cauzele evaziunii fiscale sunt multiple. Trebuie amintită în primul rând excesivitatea sarcinilor fiscale, mai cu seamă pentru unele categorii de contribuabili, excesivitate care are însă drept motive tocmai amploarea pe care o are evaziunea fiscală.

În al doilea rând trebuie menţionată insuficienţa educaţiei fiscale a contribuabililor, precum şi excesul de zel al organelor fiscale, predispuse uneori la exagerări.

Una dintre cauzele majore ale amplificării fenomenului de evaziune fiscală o reprezintă sistemul legislativ fiscal care, pe lângă faptul că este incomplet, prezintă mari lacune, imprecizii şi chiar ambiguităţi, ceea ce face ca eventualul contribuabil evazionist să aibă un spaţiu larg de manevră în încercarea sa de sustragere de la plata obligaţiilor fiscale legale.

O altă cauză a evaziunii fiscale o reprezintă considerentele de ordin subiectiv: psihologia contribuabilului şi insuficienţa educaţiei fiscale. Trebuie, de asemenea avut în vedere faptul că lipsa unui control bine organizat şi unui aparat format din personal priceput şi corect poate conduce la forme de mare amploare ale evaziunii fiscale.

În fine, dar nu în ultimul rând, trebuie observat că una din cauzele importante ale evaziunii fiscale o reprezintă lipsa unei reglementări clare, precise şi unitare, care să îngrădească acest fenomen şi să îl interzică. Evaziunea fiscală este păgubitoare atât statului, cât şi contribuabilului prin faptul că lipseşte de veniturile necesare îndeplinirii atribuţiilor sale esenţiale. În al doilea rând contribuabilului prin faptul că totalul impozitelor se distribuie pe o masă de venituri mai mică.

Evitarea căderii sub incidenţa legii fiscale şi, implicit, evitarea de a plăti impozitul poate fi realizată prin trei modalităţi principale:

- legea fiscală asigură ea însăşi evaziunea printr-un regim fiscal de favoare (este cazul, în special, al regimurilor de evaluare forfetară a materiei impozabile);
- abţinerea, pur şi simplu, a contribuabilului de a îndeplini activitatea, operaţiunea sau actul impozabil. Această modalitate este frecventă în cazul unei fiscalităţii excesive (presiune fiscală

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

mare), deoarece rata marginală de impozitare devine foarte ridicată şi contribuabilul preferă să se abţină de a furniza o unitate suplimentară de muncă. Evaziunea se produce în acest caz prin substituirea timpului liber exonerat muncii impozitate şi prin folosirea lacunelor sistemului fiscal. În acest caz, evaziunea fiscală se rezumă la abilitatea fiscală sau la alegerea modalităţilor de a plăti cât mai puţin impozit;

- folosirea de mijloace şi metode care încalcă în mod deschis legea fiscală. Unii autori consideră că, în afara celor trei modalităţi clasice de evitare a impozitului, există şi o a patra modalitate: evaziunea fiscală există şi atunci când, cunoscându-se surse certe de venituri ce pot fi atrase la bugetul de stat fără repercusiuni nagative asupra economiei, cei care au îndatorirea de a crea cadrul legal în vederea atragerii lor le ignoră cu bună ştiinţă. Este vorba, în această situaţie, de o evaziune fiscală apriorică.

Organe cu atributii de control in combaterea evaziunii fiscale

Însăşi Legea privind combaterea evaziunii fiscale prevede care sunt organele competente în constatarea contravenţiilor şi aplicarea sancţiunilor astfel „constatarea contravenţiilor şi aplicarea sancţiunilor se fac de către organele de control financiar-fiscal din cadrul Ministerului Finanţelor şi unităţilor teritoriale subordonate, Garda Financiară şi de către celelalte organe de control abilitate potrivit legii".

Aşadar, conform acestui articol organele competente în combaterea evaziunii fiscale sunt:

- Agenţia Naţională de Administrare Fiscală,
- Garda Financiară,
- Agenţia Naţională de Administrare Fiscală

Agenţia Naţională de Administrare Fiscală are, în domeniul controlului financiar şi fiscal următoarele obiective şi atribuţii:

- Efectuează monitorizarea depunerii de către plătitori a declaraţiilor impozitelor, taxelor, contribuţiilor sociale şi a altor venituri bugetare potrivit legii, precum şi a plăţilor efectuate;
- Iniţiază şi desfăşoară acţiuni legale în cazul neconformării contribuabililor în îndeplinirea obligaţiilor declarative şi de plată;
- Exercită urmărirea, supravegherea şi controlul fiscal pe întreg teritoriul naţional, respectării legislaţiei şi domeniul impozitelor,

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

taxelor, contribuţiilor sociale şi al celorlalte venituri bugetare pentru a căror administrare este competentă potrivit legii;
- Exercită prin organele sale de specialitate controlul operativ şi inopinant în legătură cu aplicarea şi cu respectarea legislaţiei fiscale;
- Desfăşoară activităţi de investigare fiscală cu ocazia controlului;
- Acţionează prin mijloace specifice pentru prevenirea şi combaterea evaziunii fiscale.

În îndeplinirea atribuţiilor sale Agenţia Naţională de Administrare Fiscală este autorizată:
- Să exercite nemijlocit şi neângrădit controlul fiscal, conform dispoziţiilor legale în vigoare;
- Să dea agenţilor economici, ca urmare a controlului, dispoziţii pentru luarea măsurilor de respectare a legii;
- Să aplice sancţiunile prevăzute de lege în competenţa sa.

Garda Financiară

Garda financiară este unul dintre cele mai vechi organe de control financiar din ţara noastră, moştenită de la regimul Austro-Ungar, a fost înfiinţată în 1864 şi a fiinţat în Transilvania până în 1927 când a fost desfiinţată.

A fost reînfiinţată în 1932 cu un efectiv extrem de redus (circa 282 de funcţionari), cu toate acestea a dezvoltat o activitate extrem de intensă.

Garda Financiară a funcţionat până în 1948 când schimbându-se structurile politice, sociale şi economice din România, atribuţiile Gărzii Financiare au fost preluate de Miliţia Economică.

Una din activităţile împiedicate de mai mulţi ani să se desfăşoare normal în ţara noastră din cauza indicaţiilor abuzive şi obtuze de factură politică de la toate nivelele, date în afara legilor şi cerinţelor de ordin economic şi prin ignorarea realităţilor din fiecare unitate, a fost şi cea de control economico-financiar exercitat din interiorul întreprinderilor şi din afara acestora.

Aşa stând lucrurile, după decembrie 1989, s-a renunţat la controlul prin indicaţii, modificându-se radical atât rolul acestuia cât şi modul de desfăşurare şi organizare a lui prin cererea de instituţii specifice economiei de piaţă. Deci reînfiinţarea Gărzii Financiare a fost determinată de schimbările din România în condiţiile privatizării.

Reglementarea legală a acestui fapt a fost dată prin Legea nr. 30 din martie 1990 privind organizarea şi funcţionarea controlului financiar şi

a Gărzii Financiare, prin înfiinţarea Gărzii urmărindu-se aplicarea şi executarea legilor fiscale şi a reglementărilor vamale, în scopul sustragerii sau eschivărilor de la plata impozitelor şi taxelor, precum şi descoperirea activităţilor de contrabandă şi a procedeelor interzise de lege.

Garda Financiară exercită controlul operativ şi inopinant, cu excepţia controlului fiscal, privind prevenirea, descoperirea şi combaterea oricăror acte şi fapte din domeniul economic, financiar şi vamal, care au ca efect evaziunea şi frauda fiscală.

Garda Financiară se organizează şi funcţionează pe întreg teritoriul ţării prin Comisariatul general, comisariatele regionale şi Comisariatul Municipiului Bucureşti.

Ca organizare Garda Financiară este condusă de un comisar general, numit prin ordin de ministrul delegat pentru coordonarea autorităţilor de control iar numărul de posturi pentru fiecare comisariat în parte se decide prin hotărâre a guvernului.

Atribuţiile Gărzii Financiare. Atribuţiile Gărzii Financiare sunt prevăzute în art.4 şi art. 5 din O.U.G. nr. 91/2003 stabilindu-se astfel că „pentru combaterea actelor şi faptelor de evaziune şi fraudă fiscală, Garda Financiară efectuează controlul operativ şi inopinant cu privire la:

- respectarea actelor normative în scopul prevenirii şi combaterii oricăror acte şi fapte interzise de lege;
- respectarea normelor de comerţ, urmărind prevenirea, depistarea şi înlăturarea operaţiunilor il**icite;**

Fenomenul evazionist are o evoluţie determinantă de acţiunea concentrată a unor factori, cum sunt: dinamica economiei de piaţă, dimensiunea legislativă şi instituţională, nivelul fiscalităţii, alţi factori interni sau externi. Prin urmare fenomenul evazionist este unul complex, cu implicaţii negative pe multiple planuri şi, ca atare, el trebuie urmărit în permanenţă, pentru a putea fi combătut în mod cât mai eficient.

Practica fiscală internaţională atestă că un sistem fiscal modern trebuie să aibă şi componente care să permită educarea şi informarea promtă a contribuabililor în legătură cu obligaţiile lor privind întocmirea corectă a declaraţiilor de impunere, a ţinerii unor evidenţe corecte a veniturilor şi cheltuielilor ocazionate de activitatea desfăşurată, pedepsele şi sancţiunile care se aplică celor care încalcă prevederile legale[18].

În România, printre măsurile care pot contribui la limitarea ariei evaziunii fiscale, menţionăm:

[18] Iulian Văcărel, Finanţe publice, Ed. Didactică şi Pedagogică, Bucureşti, 2000, pp.485-486

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378

- unificarea legislaţiei fiscale şi o mai bună sistematizare şi corelare a acesteia cu ansamblul cadrului legislativ din economie;
- eliminarea acelor prevederi din actele normative care pot favoriza evaziunea fiscală şi o mai bună corelare a facilităţilor fiscale;
- în legislaţia fiscală trebuie să se regăsească, pe lângă prevederile punitive, şi cele care pot determina un comportament economic normal, care să conducă la limitarea ariei evaziunii fiscale;
- reorganizarea structurilor teritoriale ale aparatului Ministerului Finanţelor Publice, astfel încât să se elimine paralelismele şi suprapunerile din activitatea organelor de control financiar şi fiscal, în ceea ce priveşte supravegherea fiscală, controlul fiscal şi combaterea evaziunii fiscale, şi asigurarea coordonării unitare în profil teritorial şi la nivel central a tuturor activităţilor de control;
- trecerea în prim plan a controlului prin excepţie (sondaj) şi pe un plan secundar a controlului permanent şi excesiv;
- editarea unei publicaţii specializate de către Ministerul Finanţelor Publice, care să faciliteze interpretarea unitară a cadrului normativ privind identificarea şi combaterea evaziunii fiscale;
- stabilirea unui raport, care să tindă spre optim, între salariu şi stimulente pentru cointeresarea aparatului fiscal;
- implementarea unui sistem informatic care să furnizeze datele necesare pentru identificarea, analiza şi combaterea fenomenului evazionist;
- instituirea unui sistem intern de pregătire permanentă a personalului din cadrul organelor competente în identificarea şi combaterea evaziunii fiscale.

Ca o concluzie finală, se poate afirma că fără o analiză profundă şi sistematică a mecanismelor interne ale fenomenului evazionist este greu să se pună în mişcare instrumente şi măsuri care să conducă la combaterea şi prevenirea evaziunii fiscale.

REFERENCES

Bălăban, C., (2003) *Evaziunea fiscală, aspecte controversate de teorie şi practică judiciară*, Editura Rosetti, Bucureşti,

Becker, G. S., (1994) *Comportamentul uman - o abordare economică*, Editura All Beck, Bucureşti,

Bercheşan, V., (1995) – Legislaţia penală în vigoare şi infracţiunea de specula, *Analele Academiei de Poliţie*, anul III, Bucureşti,

Brezeanu, P., (1999) *Fiscalitate. Concepte. Metode. Practici*, Editura Economică, Bucureşti,

Brezeanu, P., (1998) *Introducere în finanţele publice şi fiscalitate*, Editura A.S.E., Bucureşti,

Clocotici, D., Gheorghiu, Ghe., (1995) *Evaziunea fiscală*, Editura Lumina Lex, Bucureşti,

Corduneanu, C., (1998) *Sistemul fiscal în ştiinţa finanţelor*, Editura Codecs, Bucureşti,

Coyan, M., (1990) *L`impot sur le revenu en question*, Litte, Paris,

Dariescu, N. C., (2004) *Drept financiar şi fiscal*, Editura Venus, Iaşi,

Dauphin, C., (1999) Ghidul cu adevărat practic al paradisurilor fiscale, Grupul de Edituri Tribuna, Braşov,

Druckner, P. F., (1993) *Inovaţia şi sistemul antreprenorial*, Editura Enciclopedică, Bucureşti,

Gest, G., Tixier, G., (1990) *Droit fiscal international*, Litte, Paris,

Hoanţă, N., (2000) *Economie şi finanţe publice*, Editura Polirom, Iaşi,

Hoanţă, N., (1997) *Evaziunea fiscală*, Editura Tribuna Economică, Bucureşti,

Mihnea, M., St., Costaş, C. F., (2006) *Fiscalitatea în Europa la începutul mileniului III*, Editura Rosetti, Bucureşti,

Regoli, J. P., (2000) *Drept fiscal, fiscalitate şi control fiscal*, Editura Economică, Bucureşti,

Şaguna, D. D., (2000) *Drept financiar şi fiscal*, Editura All Beck, Bucureşti,

Şaguna, D. D., Tutungiu, M. E., (1995) *Evaziunea Fiscală*, Editura Oscar Print, Bucureşti,

Văcărel, I., (1996) *Finanţe publice*, Editura Didactică şi Pedagogică, Bucureşti,

Văcărel, I., (1996) *Politici economice şi financiare de ieri şi de azi*, Editura Economică, Bucureşti,

Văcărel, I., (1995) *Relaţii financiare internaţionale*, Editura Academiei Române, Bucureşti,

Legea nr. 241 din 15 iulie 2005 pentru prevenirea şi combaterea evaziunii fiscale, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 672 din 27 iulie 2005 .

MASTACAN, O., (2011) CRIME OF BRIBERY, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 357-378